

El laborisme ja no va sol

Les eleccions a Escòcia i Gal·les s'han saldat amb el pacte dels liberals al Parlament d'Edimburg i el suport tàctic dels nacionalistes a l'Assemblea de Cardiff. Un banc de proves per a Tony Blair.

"Tota l'atenció s'ha centrat en Escòcia, quan l'autèntica revolució s'ha fet aquí, a Gal·les". Amb els resultats de les primeres eleccions al Parlament escocès i a l'Assemblea gal·lesa a la vista no deixa de tenir raó el líder nacionalista Dafydd Wigley. El Labour continua essent el partit d'Escòcia, però la seva victòria a Gal·les no ha pogut evitar la puixança del Plaid Cymru, precisament rebatejat en aquests comicis amb el nom de *The Party of Wales*. El seu homòleg, l'Scottish National Party (SNP), ha fet curt en les expectatives que li auguraven 40 escons, però ha assegurat que està preparat per a fiscalitzar el matrimoni entre laboristes i liberaldemòcrates. Sota l'atenta vigilància nacionalista, la política britànica assaja la necessitat de governs de coalició per primera vegada des de la Segona Guerra Mundial. No serà pas l'únic canvi que hi imposaran les eleccions del 6 de maig.

De cap i no de cor. Ja feia setmanes que el candidat laborista, Donald Dewar, tenia les maletes preparades per mudar-se a Bute House, el Downing Street 10 escocès. Una campanya calculada, les relliscades de l'adversari i la confiança en el vot racional més que no pas sentimental dels electors li han aplanat el camí per arribar a ministre principal. Lluny de la majoria absoluta, amb 56 escons, els laboristes han acostat posicions amb el Partit Liberal

Demòcrata de Jim Wallace per constituir-se en un front autonomista contra els independentistes de l'SNP. La sintonia entre totes dues formacions i l'oferta de pacte inclosa en el mateix programa liberal no ha evitat una dura negociació en política social i econòmica. Dewar és conscient que la clau del govern de Holyrod és l'acceptació d'una reforma

Les eleccions a Escòcia i Gal·les han obert una nova dimensió al Regne Unit: la veu de les nacions perifèriques ha arribat a Londres.

profunda de la política local i amb l'abolició de les matrícules universitàries, i que els 17 escons liberals s'han de satisfer amb la concessió de dues carteres ministerials. El primer fruit d'aquest acord s'ha concretat en el suport mutu per a investir Dewar cap de govern, i el liberal David Steel, president de la cambra.

Des de la distància de Londres i sabent que això pot ser l'assaig d'un acord *lib-lab* per a les legislatives del 2001, Tony Blair ja ha demanat "concessions mínimes" a la discreta representació liberal,

en consonància amb el rebuig frontal que han expressat els ministres britànics d'Educació i Economia als privilegis que obtindrien els estudiants escocesos. Aquesta ingerència ha estat hàbilment explotada per l'SNP com una mostra d'allò que durant la campanya en deien el "control remot laborista".

L'eufòria atenuada de l'SNP pels resultats ha evidenciat que el Parlament escocès pot ser un primer pas cap a la independència, ara més allunyada en el temps. Si els primers sondatges a peu d'urna escurçaven les distàncies de les enquestes, la forqueta a l'alça dels laboristes i a la baixa dels independentistes va amargar l'endemà d'Alex Salmond, vigilat de prop per un sector crític del partit que va donar-li, tanmateix, un marge de confiança. Però, en clau positiva, el líder de l'SNP ha remarcat que els 35 escons són el millor resultat de la història de la formació i ha assegurat que el seu partit exercirà una "severa oposició" al Parlament. "Els aigualirem la festa", ha afegit.

Sorpresa del sistema. El mètode mixt d'elecció, directa i proporcional, ha unit en la crítica els partidaris de Dewar i Salmond que també han sofert fracassos inesperats. Al Labour, el recompte tradicional li hauria donat la majoria absoluta i hauria aigualit l'escó d'ex-laboristes com Tommy Sheridan (ara a les files del Partit Socialista Escocès) i de Dennis Canavan (ara indepen-

El líder de l'SNP, Alex Salmond, celebra l'obtenció dels 35 escons de la formació independentista en el recuperat Parlament Escocès. L'eufòria atenuada per aquests resultats evidencia que aquesta institució pot ser un primer pas cap a la independència.

dent). En el cas de l'SNP, tot i haver fet el ple als Highlands del nord amb els tres escons del "clan" Ewing, la decepció va lligada a la històrica Margot MacDonald i a l'ascendent Nicolas Sturgeon, apartats contra pronòstic del Parlament. Però, a banda dels 18 escons conservadors, la imatge que compendia l'encert del nou sistema són les llàgrimes d'emoció del professor Robin Harper, que ha aconseguit el primer escó verd en la història de la Gran Bretanya.

El malson de Michael. Segurament que mai no havia passat tants nervis com durant la nit electoral. Alun Michael, candidat dels laboristes gal·lesos, sabia que havia de sortir escollit a Mid and West Wales, si volia aconseguir la secretaria general de l'Assemblea. El sistema de votació proporcional a la seva circumscripció i les dures lluites pel lideratge la-

borista afegien incertesa al resultat. Si els 28 escons del seu grup li han permès de salvar el cap, al nou primer ministre gal·lès, no li ha tocat cap més remei, a tres seients de la majoria absoluta, que arriscar-se a governar en minoria i a cedir la presidència de la cambra a l'autèntic vencedor d'aquestes eleccions, el Plaid Cymru.

Amb un discurs moderat, els nacionalistes gal·lesos han fet bones les enquestes que els pronosticaven la triplicació del vot i, amb 17 escons, s'han plantat com la segona força política, consolidant els feus gal·loparlants septentrionals i clivellant per primera volta els històrics bastions laboristes del sud i de l'est. Així com a Escòcia s'imposava un pacte de govern per l'estabilitat, el poder limitat de l'Assemblea de Cardiff Bay ha estalviat acords sobre el paper i ha subratllat el consens i la cooperació entre els partits a l'hora

d'administrar l'antic pressupost del Welsh Office. El líder del Plaid Cymru, que durant la campanya no va cansar-se de repetir que la seva formació no té vel·litats independentistes, ha marcat distàncies amb l'estil de l'SNP i ha promès una "oposició responsable".

Les eleccions del *Superthursday*, a banda possibilitar la constitució de l'Assemblea de Gal·les (26 de juny) i del Parlament escocès (1 de juliol), han obert una nova dimensió política al Reialme Unit, i és que la veu de les nacions perifèriques ara es fa sentir a Londres. Més enllà de les illes i a quatre dies de les eleccions europees, fins i tot els conservadors han començat a mirar a Brussel·les. Les circumscripcions seran les mateixes d'aquest 6 de maig i els resultats podrien ser similars.

Albert Balanzà / Martí Crespo